

คู่มือแนวทางปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สารบัญ

หน้า

คู่มือการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักสำนักปลัด

กระบวนการ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

บทที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล

๑

วัตถุประสงค์

๒

ประโยชน์การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

๒

ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓

บทที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของตำบล

สภาพทั่วไปของตำบลบ้านกุ่มและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของตำบล

๗

ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น

๑๗

บทที่ ๓ การปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงาน

๒๐

วัตถุประสงค์

๒๑

ประโยชน์ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

๒๑

โครงสร้างส่วนราชการองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู

๒๒

บทที่ ๔ ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหลัก

ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจหลัก

๒๕

- ระเบียบ/ข้อบังคับ ที่บังคับใช้ต่อผู้ที่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

๒๗

- ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร

๒๗

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู พ.ศ. ๒๕๖๒

- ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น

๒๘

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู พ.ศ. ๒๕๖๒

- ประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู พ.ศ. ๒๕๖๒

๒๘

- ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม ว่าด้วยจรรยาข้าราชการ

๒๙

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู

- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐

๓๐

- มาตรฐานควบคุมการปฏิบัติงาน

๓๓

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่วนที่ ๓ เรื่อง อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา ๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. จัดให้มี และบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
๒. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
๓. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
๔. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๖. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
๗. คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
๙. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

ตามบทบาทภารกิจของส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ พระราชบัญญัติตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๒.๔/ว ๔๓๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ กำหนดแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวัดผลการบริหารและปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมายภารกิจ โดยจัดทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม มีเป้าหมายการปฏิบัติงานในการนำมาตรการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักที่ได้มาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม พัฒนา ขยาย หรือยุติการดำเนินการซึ่งบ่งชี้ว่ากระบวนการวิธีการจัดทำแผนหรือโครงการนั้นผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด

คู่มือการปฏิบัติงาน (Operating Manual) เป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการทำงานทั้งกับหัวหน้างานและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน จัดทำขึ้นไว้เพื่อจัดทำรายละเอียดของการทำงานในหน่วยงานออกมาเป็นระบบและครบถ้วน คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

- เปรียบเสมือนแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
- ระบุถึงขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กรและวิธีควบคุมกระบวนการนั้น
- มักจัดทำขึ้นสำหรับลักษณะงานที่ซับซ้อน มีหลายขั้นตอนและเกี่ยวข้องกับคนหลายคน
- สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานได้มีโอกาสทบทวนภาระหน้าที่ของหน่วยงานของตนว่ายังคงมุ่งต่อจุดสำเร็จขององค์การโดยสมบูรณ์อยู่หรือไม่ เพราะจากสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจทำให้หน่วยงานต้องให้ความสำคัญแก่ภาระบางอย่างมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานจัดทำ/กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือจุดสำเร็จของการทำงานของแต่ละงานออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้การทำงานเกิดประโยชน์ต่อองค์การโดยส่วนรวมสูงสุด และเพื่อใช้มาตรฐานการทำงาน/จุดสำเร็จของงานนี้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานต่อไปด้วย

๓. เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบความคาดหวังอย่างชัดเจนว่า การทำงานในจุดนั้น ๆ ผู้บังคับบัญชาจะวัดความสำเร็จของการทำงานในเรื่องใดบ้าง ซึ่งยอมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปรับวิธีการทำงานและเป้าหมายการทำงานให้ตรงตามที่หน่วยงานต้องการได้และส่งผลให้เกิดการยอมรับผลการประเมินฯ มากยิ่งขึ้น เพราะทุกคนรู้ล่วงหน้าแล้วว่าทำงานอย่างไรจึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพ

๔. เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานสามารถมองเห็นศักยภาพของพนักงาน เนื่องจากการทำงานทุกหน้าที่มีจุดวัดความสำเร็จที่แน่นอนเด่นชัด หัวหน้างานจึงสามารถใช้ทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ของคู่มือการปฏิบัติงานที่มีต่อองค์กรและผู้บังคับบัญชา

๑. การกำหนดจุดสำเร็จและการตรวจสอบผลงานและความสำเร็จของหน่วยงาน
๒. เป็นข้อมูลในการประเมินค่างานและจัดชั้นตำแหน่งงาน
๓. เป็นคู่มือในการสอนงาน
๔. การกำหนดหน้าที่การงานชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน
๕. การควบคุมงานและการติดตามผลการปฏิบัติงาน
๖. เป็นคู่มือในการประเมินผลการปฏิบัติงาน
๗. การวิเคราะห์งานและปรับปรุงงาน
๘. ให้ผู้ปฏิบัติงานศึกษางานและสามารถทำงานทดแทนกันได้
๙. การวางแผนการทำงาน และวางแผนกำลังคน
๑๐. ผู้บังคับบัญชาได้ทราบขั้นตอนและสายงานทำให้บริหารงานได้ง่ายขึ้น
๑๑. สามารถแยกแยะลำดับความสำคัญของงาน เพื่อกำหนดระยะเวลาทำงานได้
๑๒. สามารถกำหนดคุณสมบัติของพนักงานใหม่ที่จะรับได้ง่ายขึ้นและตรงมากขึ้น
๑๓. ทำให้บริษัทสามารถปรับปรุงระเบียบแบบแผนการทำงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้
๑๔. ยุติความขัดแย้งและเสริมสร้างความสัมพันธ์ในการประสานระหว่างหน่วยงาน
๑๕. สามารถกำหนดงบประมาณและทิศทางการทำงานของหน่วยงานได้
๑๖. เป็นข้อมูลในการสร้างฐานข้อมูลของบริษัทต่อไป
๑๗. การศึกษาและเตรียมการในการขยายงานต่อไป
๑๘. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลงานและปริมาณกำลังคนของหน่วยงานได้
๑๙. ผู้บังคับบัญชาบริหารงานได้สะดวก และรวดเร็วขึ้น
๒๐. เกิดระบบการบริหารงานโดยส่วนร่วมสำหรับผู้บังคับบัญชาคนใหม่ในการร่วมกันเขียนคู่มือ

ประโยชน์ของคู่มือการปฏิบัติงานที่มีต่อผู้ปฏิบัติงาน

๑. ได้รับทราบภาระหน้าที่ของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น
๒. ได้เรียนรู้งานเร็วขึ้นทั้งตอนที่เข้ามาทำงานใหม่/หรือผู้บังคับบัญชาที่มีต่อตนเองชัดเจน
๓. ได้ทราบความหวัง (Expectation) ของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อตนเองชัดเจน
๔. ได้รู้ว่าผู้บังคับบัญชาจะใช้อะไรมาเป็นตัวประเมินผลการปฏิบัติงาน
๕. ได้เข้าใจระบบงานไปในทิศทางเดียวกันทั้งหน่วยงาน
๖. สามารถช่วยเหลืองานซึ่งกันและกันได้
๗. เข้าใจหัวหน้างานมากขึ้น ทำงานด้วยความสบายใจ
๘. ไม่เกี่ยงงานกัน รู้หน้าที่ของกันและกันทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน
๙. ได้ทราบจุดบกพร่องของงานแต่ละขั้นตอนเพื่อนำมาปรับปรุงงานได้
๑๐. ได้เรียนรู้งานของหน่วยงานได้ทั้งหมด ทำให้สามารถพัฒนางานของตนเองได้
๑๑. มีขั้นตอนในการทำงานที่แน่นอน ทำให้การทำงานได้ง่ายขึ้น
๑๒. รู้จักวางแผนการทำงานเพื่อให้ผลงานออกมาตามเป้าหมาย
๑๓. สามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อการวิเคราะห์งานให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
๑๔. สามารถแบ่งเวลาให้กับงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๑๕. รู้ขอบเขตสายการบังคับบัญชาทำงานให้การประสานงานง่ายขึ้น
๑๖. ได้เห็นภาพรวมของหน่วยงานต่าง ๆ ในฝ่ายงานเดียวกันเข้าใจงานมากขึ้น
๑๗. สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะมีสิ่งอ้างอิง
๑๘. ได้รู้ว่าตนเองต้องมีการพัฒนาอะไรบ้างเพื่อให้ได้ตามคุณสมบัติที่ต้องการ
๑๙. ได้เรียนรู้และรับทราบว่าเพื่อนร่วมงานทำอะไร เข้าใจกันและกันมากขึ้น
๒๐. ได้รู้ว่างานที่ตนเองทำอยู่นั้นสำคัญต่อหน่วยงานอย่างไร เกิดความภาคภูมิใจ

ความหมายของการบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีชื่อย่อเป็นทางการว่า อบต. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่แล้วมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (ปัจจุบัน ณ วันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ มีองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสิ้น ๗,๘๕๒ แห่ง)

รูปแบบองค์การ

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละสามคน

๒. องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การบริหาร

กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหาร อบต. (ม.๕๘) ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน และให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๒ คน ซึ่งเรียกว่าผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหารท้องถิ่น
อำนาจหน้าที่ของ อบต.

อบต.มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๒)

๑. พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา ๖๖)

๒. มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา ๖๗ ดังนี้

- จัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
- การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
- คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

๓. มีหน้าที่ที่อาจทำกิจกรรมในเขต อบต.ตามมาตรา ๖๘ ดังนี้

- ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
- ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
- ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.
- ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- การท่องเที่ยว
- การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ อบต. มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖ ดังนี้

๑. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
๒. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ
๓. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

๔. การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
๕. การสาธารณสุขการ
๖. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
๗. คุ่มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
๘. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
๙. การจัดการศึกษา
๑๐. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
๑๑. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
๑๒. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
๑๓. การให้มี และบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
๑๔. การส่งเสริมกีฬา
๑๕. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
๑๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรการพัฒนาท้องถิ่น
๑๗. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
๑๘. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
๑๙. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
๒๐. การให้มี และควบคุมสุสาน และการรักษาพยาบาล
๒๑. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
๒๒. การจัดให้มี และควบคุมการฆ่าสัตว์
๒๓. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถาน

อื่น ๆ

๒๔. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒๕. การผังเมือง
๒๖. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
๒๗. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
๒๘. การควบคุมอาคาร
๒๙. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓๐. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต

และทรัพย์สินอีกอันใด ที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทภารกิจตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ส่วนที่ ๓ เรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา ๖๖ กำหนดให้ "องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม" ซึ่งถือได้ว่าเป็นกรอบภาระหน้าที่หลักของ อบต. เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น มาตรา ๒๘๙ บัญญัติว่า "องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น" และ "องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมของรัฐ..." นอกจากนี้ มาตรา ๒๙๐ ยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่นั้น เพื่อการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ดังนั้น กรอบภาระหน้าที่ของ อบต. จึงครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ (รวมถึงการส่งเสริมอาชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือน และอื่น ๆ) ด้านสังคม และวัฒนธรรม (รวมถึงการสาธารณสุข การส่งเสริม และรักษา คุณภาพสิ่งแวดล้อม การศึกษาอบรม ศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่น ๆ) ซึ่งปรากฏอยู่ในบทบัญญัติ สภาตำบล และองค์การบริหารตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ โดยกำหนดเป็นภารกิจหน้าที่ที่ต้องทำ และอาจทำ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม (มาตรา ๖๖)

๒. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๗)

(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ

(๒) การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

(๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ

(๗) คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความ จำเป็นและสมควร (ความเดิมในมาตรา ๖๘ (๘) ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนแล้ว โดยมาตรา ๑๔ และเพิ่มเติม (๙) โดยมาตรา ๑๕ ของ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามลำดับ)

๓. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อาจทำให้เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๘)

(๑) ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร

(๒) ให้น้ำและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(๓) ให้น้ำและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(๔) ให้น้ำและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

(๕) ให้น้ำและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์

(๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ อบต.

(๑๐) ให้น้ำตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(๑๒) การท่องเที่ยว

(๑๓) การผังเมือง

(ความเดิมในมาตรา ๖๘ (๑๒) และ (๑๓) เพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๖ ของ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของตำบล

๑. สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู เปลี่ยนแปลงฐานะจากสภาตำบลปางหมู เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๗ สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๑๘๔ ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มาตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๕ ซึ่งเป็นทางสายระหว่าง แม่ฮ่องสอน - ปาย - เชียงใหม่ โดยมีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ประมาณ ๖ กิโลเมตร

เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ ๓๐๐ ตารางกิโลเมตร (๑๘๗,๕๐๐ ไร่) พื้นที่โดยส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขา และยังอยู่ในสภาพที่อุดมสมบูรณ์อยู่มาก

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลหมอกจำแป่ และตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลผาป่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลห้วยปูลิง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศพม่า อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภูมิประเทศ

มีพื้นที่เป็นป่าและภูเขา มีลำน้ำธรรมชาติที่สำคัญหลายสายไหลผ่านสภาพป่ายังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ มีพื้นที่ราบสำหรับการเกษตรเป็นส่วนน้อย มีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. หมู่ที่ ๑	บ้านปางหมู	๘. หมู่ที่ ๘	บ้านไม้แฉะ
๒. หมู่ที่ ๒	บ้านทุ่งไม้สัก	๙. หมู่ที่ ๙	บ้านไม้สะเป่
๓. หมู่ที่ ๓	บ้านทุ่งกองมู	๑๐. หมู่ที่ ๑๐	บ้านพะโหล่
๔. หมู่ที่ ๔	บ้านในสอย	๑๑. หมู่ที่ ๑๑	บ้านขุนกลาง
๕. หมู่ที่ ๕	บ้านใหม่	๑๒. หมู่ที่ ๑๒	บ้านขานเมือง
๖. หมู่ที่ ๖	บ้านสบป่อง	๑๓. หมู่ที่ ๑๓	บ้านดอยแสง
๗. หมู่ที่ ๗	บ้านสบสอย		

สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา

เป็นที่ตั้งของหมู่ ๙ , ๑๓

สภาพภูมิประเทศเป็นเชิงเขาและที่ราบ

เป็นที่ตั้งของหมู่ ๔ , ๖ , ๗ , ๑๐

สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบ

เป็นที่ตั้งของหมู่ ๑ , ๒ , ๓ , ๕ , ๘ , ๑๑ , ๑๒

ภูมิอากาศ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น โดยในฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนจัด อากาศหนาวจัด ในฤดูหนาว และฝนจะตกชุกในฤดูฝน นอกจากนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีหมอกปกคลุมตลอด ทั้งปี ทั้งนี้มีสาเหตุเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหุบเขาสูง มีพื้นที่อยู่บน ที่สูงเหนือระดับน้ำทะเล ทำให้มีอุณหภูมิสูงในตอนกลางวันเนื่องจากถูกแสงแดด ส่วนในตอนกลางคืนจะได้รับอิทธิพลจากลมภูเขา ทำให้อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็ว

ซึ่งเมื่อความร้อนในตอนกลางวันลอยตัวขึ้นปะทะกับความชื้นของอากาศ จึงทำให้เกิดหมอกปกคลุมโดยทั่วไปในตอนกลางคืนสภาพภูมิอากาศจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้ง ๓ ฤดูกาล

- ฤดูร้อน

เริ่มตั้งแต่ช่วงระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝน

เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม - เดือนตุลาคม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้อากาศชุ่มชื้นฝนจะตกชุกมาก ซึ่งจะมีปริมาณมากที่สุดในเดือนสิงหาคม
- ฤดูหนาว

เริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและความกดอากาศสูงจากประเทศจีน อากาศจะหนาวเย็นมาก

ประชากร

ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลปางหมูมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประกอบด้วยพื้นที่ตำบลปางหมูมีอาณาเขตล้อมรอบเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน จึงพบกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประกอบด้วย ชาวไทยใหญ่(ชาวไต), คนเมือง(คนล้านนา), คนไทย (คนไทยภาคกลางและภาคอื่นๆ ที่มาประกอบอาชีพในพื้นที่ตำบลปางหมู), ชาติพันธุ์กระเหรี่ยงขาว (ปากะญอ), ชาติพันธุ์กระเหรี่ยงแดง (คะยา) และชาติพันธุ์ลีซอ (ลีซู) ประกอบกับพบประชากรแฝง กลางคือประชากรที่มีได้มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนราษฎรอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบล ปางหมู เช่น กลุ่มแรงงานเคลื่อนย้ายอพยพจากประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กลุ่มนักเรียนวิทยาลัยนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน กลุ่มข้าราชการพนักงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีส่วนใช้ทรัพยากรและการเข้าถึงบริการด้านสาธารณะต่างๆ ในพื้นที่ จึงทำให้เกิดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ตำบลปางหมูมากกว่า ๒๐,๐๐๐ คน นอกเหนือจากการสำรวจจริงจากข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

ประชากรจำนวนทั้งสิ้น ๑๙,๕๖๓ คน แยกเป็นผู้ชาย ๙,๘๔๔ คน ผู้หญิง ๙,๗๑๙ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๖๕.๒๑ (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑)

หมู่บ้าน	หมู่ที่	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวน ครัวเรือน
ปางหมู	๑	๑,๒๗๖	๑,๑๘๔	๒,๔๖๐	๑,๒๒๔
กุงไม้สัก	๒	๗๐๕	๖๕๒	๑,๓๕๗	๕๐๖
ทุ่งกองมู	๓	๗๘๐	๖๙๖	๑,๔๗๖	๗๙๓
ในสอย	๔	๒,๒๔๐	๒,๒๕๙	๔,๔๙๙	๗๘๑
บ้านใหม่	๕	๗๖๒	๘๓๓	๑,๕๙๕	๙๔๘
สบป่อง	๖	๕๓๓	๕๔๐	๑,๐๗๓	๔๒๖
สบสอย	๗	๔๘๑	๔๓๗	๙๑๘	๓๑๕
ไม้แฉะ	๘	๘๔๕	๙๐๓	๑,๗๔๘	๑,๐๘๑
ไม้สะเป่	๙	๓๙๕	๓๔๑	๗๓๖	๑๙๒
พะไซโหล่	๑๐	๒๓๗	๒๕๙	๔๙๖	๑๗๔
ขุนกลาง	๑๑	๗๑๖	๖๙๕	๑,๔๑๑	๙๓๕
ชานเมือง	๑๒	๖๖๗	๗๓๗	๑,๔๐๔	๑,๐๖๖
ดอยแสง	๑๓	๒๐๗	๑๘๓	๓๙๐	๑๐๖
รวม		๙,๘๔๔	๙,๗๑๙	๑๙,๕๖๓	๘,๕๔๗

สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ซึ่งได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง กระเทียม งาม พืชสวน พืชไร่ นอกจากนั้นก็ทำอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไปและทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของการเพาะปลูกพืชในแต่ละชนิดได้ดังนี้

- **ข้าวไร่** พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่เป็นที่สูงบริเวณเชิงเขาหรือไหล่เขา เกษตรกรจะเตรียมเพาะปลูกข้าวไร่ประมาณเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ใช้เวลาสำหรับการเจริญเติบโตจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๔ - ๕ เดือน และเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเสร็จในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม ทั้งนี้ระยะเวลาทั้งหมด ขึ้นอยู่กับลักษณะของพันธุ์ข้าวรวมถึงลักษณะของพื้นที่ด้วย

- **ถั่วเหลืองฤดูฝน** เริ่มเพาะปลูกในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ใช้เวลาสำหรับการเจริญเติบโตไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๓.๕ - ๔ เดือน และจะเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จประมาณเดือนกันยายน - ตุลาคม

- **ถั่วลิสง** เริ่มเพาะปลูกในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ใช้เวลาสำหรับการเจริญเติบโตไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๔.๕ - ๕ เดือน และจะเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จประมาณเดือนกันยายน - ตุลาคม

- **งา** เริ่มเพาะปลูกในเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ใช้เวลาสำหรับการเจริญเติบโตไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๔.๕ - ๕ เดือน และจะเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จประมาณเดือนกันยายน - ตุลาคม

- **กระเทียมดอง** เกษตรกรจะปลูกกระเทียมดองในสภาพไร่ ช่วงปลายฤดูฝน เริ่มเพาะปลูกในเดือนสิงหาคม - กันยายน ใช้เวลาสำหรับการเจริญเติบโตไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๔.๕ - ๕ เดือน และจะเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จประมาณเดือนธันวาคม - มกราคม

- **พืชสวน** มีการปลูกตามหัวไร่ ปลายนา หรือพื้นที่ว่างระหว่างนาและบ้านเรือนส่วนใหญ่ปลูกไว้เพื่อบริโภคเองในครัวเรือน มีการจำหน่ายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น พืชที่ปลูก เช่น มะนาว มะขาม มะยม มะละกอ กล้วย น้อยหน่า ส้มโอ เป็นต้น

- **พืชสวนครัว** มีการปลูกเพื่อใช้ในครัวเรือนเท่านั้น เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ใบสาระแหน่ โหระพา เป็นต้น

- **การปลูกข้าวนาปีเพียงพืชเดียว** เกษตรกรปลูกข้าวนาปีเพียงชนิดเดียวโดยไม่มีการปลูกพืชชนิดอื่นๆ ร่วมระบบ เพราะพื้นที่ขาดน้ำชลประทานในช่วงฤดูแล้ง เริ่มจากเกษตรกรเพาะกล้าและย้ายกล้าปลูกปักดำประมาณเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ใช้เวลาสำหรับการเจริญเติบโตไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๔ - ๕ เดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของพันธุ์ข้าว ที่ปลูกและจะเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จประมาณเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน

- **การปลูกข้าวปีละ ๒ ครั้ง (ระบบข้าวนาปี - นาปรัง)** หลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีเสร็จแล้ว พื้นที่ที่มีน้ำชลประทานสนับสนุนการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง เกษตรกรจะทำการปลูกข้าวนาปรัง โดยเกษตรกรจะตกกล้าเตรียมดินและย้ายกล้าปักดำ ประมาณเดือนธันวาคม - มกราคม ใช้เวลาสำหรับการเจริญเติบโต ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ ๓.๕-๔ เดือน และจะเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน

- **การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ**

พื้นที่ตำบลปางหมูมีกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่รวมกลุ่มกันจัดตั้งขึ้น เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น การแปรรูปผลิตจากถั่วเหลือง (ถั่วเน่าแผ่น, ถั่วเหลืองคั่ว), การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากงา (น้ำมันงา, ขนมะงา), การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากถั่ว (ถั่วแปบ, ถั่วแปกล่อ, ถั่วลิสง) เป็นต้น

- **การปศุสัตว์**

ด้านการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่ตำบลปางหมูเกษตรกรหรือผู้ประกอบการอาชีพปศุสัตว์ มีการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เช่น โค กระบือ แพะ สุกร และสัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ ห่าน นก เป็นต้น

แหล่งธุรกิจในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู

๑. โรงแรม	จำนวน	๓	แห่ง
๒. ปั้มน้ำมัน (ปั้มหลอด)	จำนวน	๘	แห่ง
๓. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	จำนวน	๒	แห่ง
๔. สถานีบริการแก๊ส LPG	จำนวน	๑	แห่ง
๕. ร้านอาหาร	จำนวน	๙	แห่ง
๖. หมู่บ้านจัดสรร	จำนวน	๒	แห่ง
๗. โรงสี	จำนวน	๑๑	แห่ง
๘. รีสอร์ท	จำนวน	๑๗	แห่ง
๙. ร้านค้า	จำนวน	๑๑๔	แห่ง
๑๐. บ้านเช่า	จำนวน	๖๘	แห่ง
๑๑. เสาส่งสัญญาณโทรศัพท์	จำนวน	๗	แห่ง
๑๒. สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	จำนวน	๑	แห่ง
๑๓. บริษัท ทศท. คอปอเรชั่น จำกัด	จำนวน	๑	แห่ง
๑๔. อุ้งมารถขนาดเล็ก	จำนวน	๙	แห่ง
๑๕. อุ้งมารถขนาดกลาง	จำนวน	๖	แห่ง
๑๖. เต็นท์รถมือสอง	จำนวน	๑	แห่ง
๑๗. สะสมหิน ดิน ทราย	จำนวน	๔	แห่ง
๑๘. สระว่ายน้ำ	จำนวน	๓	แห่ง
๑๙. อุตสาหกรรมชุมชน (สุรากลับ)	จำนวน	๒	แห่ง
๒๐. คลินิก	จำนวน	๑	แห่ง
๒๑. ร้านตัดผม	จำนวน	๓	แห่ง
๒๒. สะสมแก๊ส	จำนวน	๗	แห่ง
๒๓. ร้านสะดวกซื้อเซเว่นอีเลฟเว่น	จำนวน	๑	แห่ง
๒๔. สถานประกอบกิจการ (ขนาดใหญ่)	จำนวน	๑	แห่ง

สภาพทางสังคม

โรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู	๒. โรงเรียนบ้านทุ่งไม้สักมิตรภาพที่ ๙๘
๓. โรงเรียนบ้านทุ่งกองมู	๔. โรงเรียนบ้านในสอย(โรงเรียนขยายโอกาส)
๕. โรงเรียนบ้านใหม่	๖. โรงเรียนบ้านสบป่อง
๗. โรงเรียนบ้านสบสอย	๘. โรงเรียนบ้านไม้สะเป่

โรงเรียนสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน ที่ ๓๓๖

โรงเรียนสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน (รุ่งอรุณ) บ้านดอยแสง

โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลปางหมู (กศน.ตำบลปางหมู)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลปางหมู

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) บ้านในสอย

สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ๑ แห่ง

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๗ แห่ง

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางหมู	๕. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอยแสง
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุ่งไม้สัก	๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไม้สะเป่
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านในสอย	๗. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขานเมือง
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งกองมู	

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- โรงทาน จำนวน ๑ แห่ง (โรงเจบ้านขานเมือง หมู่ที่ ๑๒)

- วัดและสำนักสงฆ์ จำนวน ๒๐ แห่ง

๑. วัดบ้านปางหมู	๑๑. วัดป่าธรรมมงคล (บ้านพะโข่โหล่)
๒. วัดบ้านทุ่งไม้สัก	๑๒. วัดทุ่งเปา (บ้านขุนกลาง)
๓. วัดบ้านทุ่งกองมู	๑๓. วัดผาอ่าง (บ้านทุ่งกองมู)
๔. วัดบ้านในสอย	๑๔. วัดป่าอุดมพร (บ้านทุ่งกองมู)
๕. วัดป่าบ้านใหม่	๑๕. สำนักสงฆ์บ้านไม้สะเป่
๖. วัดดอยก๊วกมื่น	๑๖. สำนักสงฆ์ภูสะมะ (บ้านทุ่งไม้สัก)
๗. วัดบ้านสบป่อง	๑๗. สำนักสงฆ์นามะอื่น (บ้านทุ่งไม้สัก)
๘. วัดบ้านสบสอย	๑๘. สำนักสงฆ์บ้านขานเมือง
๙. วัดศิริมงคลธรรมาวาส	๑๙. สำนักสงฆ์ห้วยโป่งแช่
๑๐. วัดดอยกองมูบ้านปางหมู	๒๐. สำนักสงฆ์บาร์มีโลกอุดร (บ้านในสอย)

- โบสถ์คริสต์จักร จำนวน ๗ แห่ง

๑. โบสถ์คริสต์จักรบ้านไม้แฉะ หมู่ที่ ๘
๒. โบสถ์คริสต์จักรทาลิธาคุมิ บ้านสบป่อง หมู่ที่ ๖
๓. โบสถ์บ้านไม้สะเป่ หมู่ที่ ๙
๔. โบสถ์คริสต์จักรบ้านสวนปื บ้านพะโข่โหล่ หมู่ที่ ๑๐
๕. โบสถ์คริสต์จักรบ้านในสอย หมู่ที่ ๔
๖. โบสถ์คริสต์จักรบ้านใหม่ หมู่ที่ ๕
๗. โบสถ์บ้านขานเมือง หมู่ที่ ๑๒

- ฌาปนสถาน จำนวน ๑๑ แห่ง

๑. ฌาปนสถานบ้านปางหมู
๒. ฌาปนสถานบ้านทุ่งไม้สัก
๓. ฌาปนสถานบ้านทุ่งกองมู
๔. ฌาปนสถานบ้านในสอย
๕. ฌาปนสถานบ้านใหม่
๖. ฌาปนสถานบ้านสบป่อง
๗. ฌาปนสถานบ้านสบสอย
๘. ฌาปนสถานบ้านไม้แฉะ
๙. ฌาปนสถานบ้านไม้สะเป่
๑๐. ฌาปนสถานบ้านพะโข่โหล่
๑๑. ฌาปนสถานบ้านดอยแสง

หน่วยงานสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๓ แห่ง
 - ๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านปางหมู รับผิดชอบ ๕ หมู่บ้าน ดังนี้
 - ๑. บ้านปางหมู หมู่ที่ ๑
 - ๒. บ้านทุ่งกองมู หมู่ที่ ๓
 - ๓. บ้านสบสอย หมู่ที่ ๗
 - ๔. บ้านพะโฮโฮล หมู่ที่ ๑๐
 - ๕. บ้านขุนกลาง หมู่ที่ ๑๑
 - ๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านกุงไม้สัก รับผิดชอบ ๕ หมู่บ้าน ดังนี้
 - ๑. บ้านกุงไม้สัก หมู่ที่ ๒
 - ๒. บ้านใหม่ หมู่ที่ ๕
 - ๓. บ้านสบป่อง หมู่ที่ ๖
 - ๔. บ้านไม้แฉะ หมู่ที่ ๘
 - ๕. บ้านขานเมือง หมู่ที่ ๑๒
 - ๓. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านในสอย รับผิดชอบ ๓ หมู่บ้าน ดังนี้
 - ๑. บ้านในสอย หมู่ที่ ๔
 - ๒. บ้านไม้สะเป่ หมู่ที่ ๙
 - ๓. บ้านดอยแสง หมู่ที่ ๑๓
- โรงพยาบาลธัญญารักษ์แม่ฮ่องสอน

สถานที่ราชการ

- ๑. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
- ๒. สำนักงานพัฒนาที่ดินแม่ฮ่องสอน
- ๓. หมวดทางหลวงแม่ฮ่องสอน
- ๔. แขวงทางหลวงจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ๕. สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ๖. เรือนจำกลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ๗. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ๘. ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ (ห้วยฝายคอ)
- ๙. ศูนย์เพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ปางตอง ๒ (บ้านปางหมู)
- ๑๐. หน่วยเฉพาะกิจทหารราบที่ ๗๑๑ (บ้านกุงไม้สัก)
- ๑๑. หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ภผ๓ (สบสอย)
- ๑๒. หน่วยพิทักษ์ป่าปางหมู
- ๑๓. ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง (๑๐.๑) จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- ๑๔. กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖

การบริการพื้นฐาน

๑. การคมนาคม

ตำบลปางหมู มีเส้นทางคมนาคมทางบก คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ และ ๑๐๘ ใช้ติดต่อระหว่างตำบล อำเภอ จังหวัดภายในเขตตำบลปางหมู มีเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้านและภายในหมู่บ้าน คือ

- ถนนคอนกรีต	จำนวน	๑๓	หมู่บ้าน
- ถนนลาดยาง	จำนวน	๕	หมู่บ้าน
- ถนนลูกรัง	จำนวน	๙	หมู่บ้าน/หย่อมบ้าน
- ถนนดิน	จำนวน	๑๓	หมู่บ้าน/หย่อมบ้าน

๒. การโทรคมนาคม

- ทุกหมู่บ้านมีโทรศัพท์สาธารณะใช้
- ทุกหมู่บ้านมีคลื่นสัญญาณโทรศัพท์มือถือ
- มีสถานีโทรคมนาคม (บมจ.ทีโอที) จำนวน ๑ แห่ง

๓. การไฟฟ้า

- หมู่บ้านที่ใช้ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้แก่ หมู่ที่ ๑ - ๑๓ จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน

ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสถานที่ท่องเที่ยว

ในพื้นที่ตำบลปางหมูเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นที่เขตป่าสงวน มีพันธุ์ไม้ขึ้นตามธรรมชาติ ตามเชิงเขาและภูเขามีพันธุ์ไม้หลายชนิด ที่เป็นจำพวกไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้เต็งรังแดง ตะแบก ประดู่ ที่เป็น ไม้เนื้ออ่อน เช่น ไม้สัก ไม้พลวง (ตึง) บริเวณทุ่งนาและริมฝั่งแม่น้ำมีพืช เช่น หญ้าหน้าผาควาย หญ้าหัวจ่ม (แห้วหมู) หญ้าแพรง หญ้าเมืองววย (สาบเสือ) หญ้าคาไมยราบ และผักขมหนาว

แหล่งน้ำธรรมชาติ

แม่น้ำปาย เป็นแม่น้ำสายที่ยาวที่สุดของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความยาว ๑๓๕ กิโลเมตร ส่วนกว้างที่สุดกว้าง ๘๐ เมตร ลึก ๗ เมตร มีน้ำไหลตลอดปี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาถนนธงชัย และภูเขาแดนลาว ไหลผ่านหมู่บ้านปางหมู บ้านทุ่งกองมู บ้านขุนกลาง บ้านสบป่อง ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวินในเขตรัฐคะยา ประเทศเมียนมาร์ ลำห้วยและลำน้ำที่ทำให้เกิดแม่น้ำปาย มีหลายสาย เช่น ห้วยแม่ปู้ น้ำแม่สุรินทร์ น้ำแม่สะงา น้ำแม่ของ น้ำแม่สะมาด และลำห้วย แม่สา เป็นต้น ในฤดูฝนมีน้ำมากและไหลเชี่ยวจัด บางครั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือนและไร่นาของราษฎร

แม่น้ำแม่สะงา ต้นน้ำเริ่มจากตอนเหนือของบ้านหมอกจำแป่ ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน แล้วไหลลงทางทิศใต้ ผ่านบ้านทุ่งไม้สัก แล้วไหลมารวมกับแม่น้ำปายที่บ้านปางหมู

แม่น้ำสอย เป็นแม่น้ำสายหลักของบ้านในสอย มีต้นน้ำอยู่ในเขตดอยลานไหลจากทิศเหนือลงมาทางทิศใต้ตามหุบเขา ช่วงที่ไหลผ่านบ้านในสอย มีความยาว ๓๐ กิโลเมตร กว้าง ๑๐ เมตร ลึก ๑ - ๒ เมตร ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายที่บ้านสบสอยมีน้ำไหลตลอดปี

แม่น้ำม่อนตะแลง ต้นน้ำเกิดจากภูเขาทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน เป็นแม่น้ำเล็กๆ ไหลผ่านหมู่บ้านไม้แฉะ มีความยาว ๑.๕ กิโลเมตร กว้าง ๑.๕๐ เมตร ลึก ๑ เมตร มีน้ำไหลตลอดทั้งปี แต่ฤดูแล้งจะไหลน้อย

ลำห้วยแม่ฮ่องสอน ต้นกำเนิดมาจากดอยปุย ด้านทิศตะวันออกของบ้านพะโข่ไหลเป็นลำห้วยขนาดเล็ก น้ำไหลเชี่ยวไหลผ่านด้านทิศใต้ของหมู่บ้าน มีความยาว ๒๖ กิโลเมตร กว้าง ๔ เมตร ลึก ๑ เมตร มีน้ำไหลตลอดปี

ลำห้วยน้ำฮู ต้นกำเนิดจากดอยจันท์หลวง ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของบ้าน พะโข่ไหล เป็นลำห้วยขนาดเล็กแต่มีน้ำไหลตลอดทั้งปี ไหลผ่านทางด้านทิศเหนือของหมู่บ้าน มีความยาวประมาณ ๑๐ กิโลเมตร กว้าง ๒ เมตร ลึก ๐.๕ เมตร และไหลลงไปรวมกับลำห้วยแม่ฮ่องสอนที่ท้ายหมู่บ้าน

ลำห้วยริน ต้นกำเนิดน้ำจากตอยหัวบ้านห้วยห้วย ทางทิศเหนือของหมู่บ้านในสอยไหล จากทิศเหนือลงมาทางทิศใต้ไปบรรจบกับลำน้ำสอย มีความยาว ๓ กิโลเมตร กว้าง ๒ - ๔ เมตร สภาพเป็นลำห้วยขนาดเล็ก มีน้ำไหลในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาวประมาณ ๒ เดือนเท่านั้นลำห้วยก็จะแห้ง

ลำห้วยผึ้ง ต้นกำเนิดจากตอยสันขวางเขตพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า มีความยาว ๘ กิโลเมตร กว้าง ๔ - ๘ เมตร ลึก ๐.๕ เมตร เป็นลำห้วยขนาดเล็ก แต่มีน้ำไหลตลอดทั้งปี การไหลของน้ำไหลจากทางด้านทิศตะวันตกลงมาทางทิศใต้ มาบรรจบกับแม่น้ำสอย

ลำห้วยโป่ง ต้นกำเนิดจากตอยขุนห้วยโป่ง ด้านทิศใต้ของหมู่บ้านในสอยไหลลงไปบรรจบกับ แม่น้ำสอย ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน มีความยาว ๙ กิโลเมตร กว้าง ๔ - ๖ เมตร ลึก ๐.๕ - ๑ เมตร มีน้ำไหลตลอดทั้งปี

ลำห้วยจอง ต้นกำเนิดจากที่สูงบนตอยปางหมู ผ่านมาทางอ่างเก็บน้ำห้วยฝายคอและอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ ไหลลงสู่หมู่บ้านปางหมู มีความยาว ๙ กิโลเมตร กว้าง ๔ - ๖ เมตร ลึก ๑.๕๐ เมตรมีน้ำไหลตลอดทั้งปี

ลำห้วยฝายคอ ต้นกำเนิดมาจากภูเขาสูง ไหลผ่านด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้านปางหมู ไหลสู่อ่างเก็บน้ำห้วยฝายคอ มีความยาว ๒ กิโลเมตร กว้าง ๑๕ เมตร ลึก ๑.๕๐ เมตร เส้นทางไหลมีสภาพคดเคี้ยว ตามสภาพของเชิงเขา

ลำห้วยป็อกจาน ต้นกำเนิดจากห้วยหก ต้นน้ำบ้านในสอยไหลมาบรรจบกับลำห้วย แม่สะงา ไหลผ่านด้านทิศใต้ของบ้านปางหมู มีความยาว ๓ กิโลเมตร กว้าง ๒๐ เมตร ลึก ๑.๕๐ เมตร เส้นทางไหลมีสภาพคดเคี้ยว ตามสภาพของเชิงเขา

หนองบัว เป็นหนองน้ำในหมู่บ้านทุ่งไม้สัก มีความกว้าง ๑๐๐ * ๕๐๐ เมตร ลึก ๑ เมตร

ลำห้วยโป่งจันทร์ ต้นน้ำไหลมาจากห้วยคำเต็ง บ้านทุ่งไม้สัก ไหลผ่านทางทิศเหนือของหมู่บ้านปางหมูแล้ว ไหลลงสู่ลำห้วยโป่งจันทร์ ลงมาบรรจบกับแม่น้ำสะงา บ้านปางหมู มีความยาว ๓ กิโลเมตร กว้าง ๒๕ เมตร ลึก ๑.๕๐ เมตร สภาพการไหลคดเคี้ยวไปตามพื้นที่นาของเกษตรกร

ลำห้วยผาอ่าง เป็นลำห้วยที่อยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านทุ่งกองมู ต้นกำเนิดจากเนินเขาเป็นที่ตั้งวัดผาอ่าง ริมถนนสาย ๑๐๙๕(แม่ฮ่องสอน - ปาย) เป็นลำห้วยเล็ก ๆ มีน้ำตลอดปีมีความยาว ๒ กิโลเมตร กว้าง ๒ เมตร ลึก ๑ เมตร และมีการนำน้ำจากลำห้วยผาอ่างไปทำ ประปาหมู่บ้านบ้านทุ่งกองมู

ลำห้วยสะและลำห้วยน้ำริน เป็นลำห้วยที่ไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนถึงหมู่บ้านทุ่งกองมู ประมาณ ๒ กิโลเมตร มีความยาว ๓ กิโลเมตร กว้าง ๒ เมตร ลึก ๑ เมตร ลำห้วยสะแยกลงสู่แม่น้ำปายทางทิศเหนือของหมู่บ้าน ส่วนลำห้วยริน ได้ไหลผ่านหมู่บ้านและไหลลงสู่แม่น้ำปาย มีน้ำเฉพาะฤดูฝนเท่านั้น

ลำห้วยปูกาง อยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของบ้านทุ่งกองมู เป็นลำห้วยเล็กๆ ที่เกิดขึ้นในฤดูฝน โดยปูกาง (ผู้ใหญ่) เป็นผู้ชักชวนชาวบ้านไปช่วยกันขยายลำห้วยที่มีอยู่เดิมให้กว้างขึ้นเพื่อที่จะรองรับน้ำฝนที่จะไหลลงสู่ลำห้วย

ลำห้วยอื่น เป็นลำห้วยที่กั้นเขตแดนระหว่างบ้านทุ่งไม้สัก กับบ้านแม่สะงา มีความยาว ๗ กิโลเมตร กว้าง ๕ เมตร ลึก ๑ เมตร สามารถใช้ประโยชน์ได้ในเฉพาะฤดูฝนเท่านั้น

ลำห้วยโป่งจันทร์ เป็นลำห้วยที่ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำห้วยโป่งจันทร์ ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำที่กรมประมง สร้างขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านทุ่งไม้สักได้มีอาหารที่มีโปรตีนรับประทานและจะปล่อยน้ำไปใช้ในหมู่บ้านเฉพาะฤดูฝนและฤดูหนาวเท่านั้น เนื่องจากปริมาณน้ำไม่เพียงพอ

หนองเก้ห้าง คำว่า “เก้ห้าง” เป็นภาษาไทยใหญ่ แปลว่า “น้ำเปลี่ยนทาง” เป็นหนองน้ำซึ่งน้ำแม่สะงาได้เปลี่ยนช่องทางเดินจากหนองไปอีกทาง ทำให้เกิดหนองมีความกว้างประมาณ ๑๐ เมตร ยาว ๕๐๐ เมตรลึก ๑ เมตร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

อ่างเก็บน้ำห้วยฝายคอ เป็นแหล่งน้ำที่กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดสร้างขึ้น ในพื้นที่เขตสำนักงานอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์สามารถเก็บน้ำได้ ๙๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้ในการเกษตรของหมู่บ้านปางหมูในฤดูแล้ง สภาพอ่างตั้งอยู่ระหว่างภูเขา ๒ ลูก มีลำห้วยฝายคอรับน้ำจากภูเขาส่งเข้ามาในอ่าง มีการก่อสร้างคันดินกว้างประมาณ ๘ เมตร ยาว ๕๐๐ เมตร เรียงก้อนหินใหญ่ทั้งสองฟากข้าง พื้นผิวดินอัดแน่นมีฝายน้ำล้นทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อระบายน้ำออกในฤดูฝน มีประตูปิด - เปิดน้ำ เพื่อปิดและกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการทำการเกษตรในฤดูแล้ง โดยมีการแต่งตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำคอยดูแลรักษาเมื่อจะมีการปิด - เปิดน้ำ

อ่างเก็บน้ำแม่ฮ่องสอน เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง พร้อมระบบส่งน้ำ สันเขื่อนเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างบ้านพะโขโหล หมู่ที่ ๑๐ กับ บ้านใหม่ หมู่ที่ ๕ ตำบลปางหมู ดำเนินการโดยโครงการชลประทานแม่ฮ่องสอน กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำการก่อสร้างตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๒๙ แล้วเสร็จปี พ.ศ.๒๕๓๒ ปริมาณความจุของน้ำสูงสุด ๙๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

อ่างเก็บน้ำห้วยโป่งจันทร์ เป็นอ่างเก็บน้ำของกรมประมง ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านทุ่งไม้สักได้มีอาหารที่มีสารโปรตีนรับประทาน มีขนาดกว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๒๐๐ เมตร สภาพทางเข้าอ่างเป็นดินลูกรังธรรมดา รถยนต์เข้าถึงในฤดูหนาวและฤดูร้อน แต่ในฤดูฝนรถยนต์ไม่สามารถใช้ ในการเดินทางได้ต้องเดินเท้าเท่านั้น ระยะทางจากปากทางคอนกรีตเข้าไปจนถึงอ่างเก็บน้ำ ประมาณ ๕ กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยว

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๑
- วัดดอยกองมูบ้านปางหมู	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๑
- สวนธรรมภูสมะ	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๒
- สะพานชุตองเป่	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๒
- การล่องแพ	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๓ , ๖
- หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๔
- วัดดอยกิวขมิ้น	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๕
- อ่างเก็บน้ำแม่ฮ่องสอน	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๕
- สะพานแขวน	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๗
- อ่างเก็บน้ำม่อนตะแลง	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๘
- น้ำตกสอยดาว	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๙ , ๑๓
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	อยู่ในเขตพื้นที่	หมู่ที่ ๑๐

จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่ของพื้นที่ตำบลปางหมู เป็นภูเขาสูงสลับกับที่ราบสูง มีความเป็นธรรมชาติที่สวยงาม และยังมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามหลายแห่งที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด ตลอดจนมีพื้นที่ที่ติดกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศพม่า ที่เอื้อต่อการค้าชายแดน รวมทั้งมีประเพณีวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาชาวบ้านที่แตกต่างกันและมีเอกลักษณ์ของตัวเอง เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบด้วยหลายเผ่าพันธุ์ เช่น ไทใหญ่ กระเหรี่ยงแดง กระเหรี่ยงขาว กระเหรี่ยงคอยาว และชนพื้นเมือง ซึ่งแต่ละเผ่าพันธุ์ต่างก็มีประเพณีดั้งเดิมของตนเอง

ดังนั้น สิ่งทีกล่าวมากล่าวข้างต้นจึงถือว่าเป็นจุดเด่นของพื้นที่ตำบลปางหมู ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาตำบล ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีความมั่นคงทั้งทางครอบครัว ทางสังคม และทางเศรษฐกิจ และที่สำคัญที่สุดนั้นก็ คือจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดีต่อไป

สาธารณสุข

ข้อมูลด้านสาธารณสุขของประชาชนตำบลปางหมู พบว่า ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึงทั้งการใช้สิทธิที่โรงพยาบาลศรีสังวาลย์หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปางหมู

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคเอดส์ โรคไข้เลือดออก มือ-ปาก-เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานสาธารณสุขหรือโรงพยาบาล จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี สำหรับโรคระบาดตามฤดูกาล อาทิ โรคไข้เลือดออกระบาดในชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปางหมูร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมูดำเนินการจำกัดพื้นที่ระบาด โดยการพ่นหมอกควันกำจัดยุงในรัศมี ๑๐๐ เมตรจากจุดที่พบการติดเชื้อไข้เลือดออก

อาชญากรรม

ข้อมูลการก่ออาชญากรรมในเขตพื้นที่ตำบลปางหมู พบว่า ไม่มีเหตุอาชญากรรมขั้นร้ายแรงหรือส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศเกิดขึ้น คดีที่พบมากส่วนใหญ่เป็นคดีลักขโมย คดีทะเลาะวิวาท ซึ่งสามารถควบคุมและดำเนินการติดตามและจับกุมได้ โดยได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ตำบลปางหมู

ยาเสพติด

ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่เปิดเผยได้ในเขตพื้นที่ตำบลปางหมู ไม่พบ คดีความที่เป็นอาชญากรรมด้านยาเสพติด ผู้ค้า ผู้เสพหรือที่พักยาเสพติดและสิ่งเสพติดประเภทต่างๆ ในพื้นที่ตำบลปางหมู เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองแม่ฮ่องสอน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในพื้นที่ร่วมกันเป็นหูเป็นตา (๒๕ สับประรด) ในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่รวมถึงการจัดกิจกรรมป้องกันกลุ่มเสี่ยงแก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่ อาทิ โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (D.A.R.E.) เป็นต้น

การสังคมสงเคราะห์

ปรัชญาพื้นฐานการสังคมสงเคราะห์ คือ การช่วยเหลือเขาให้เขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ (help them to help themselves) เป็นรัฐสวัสดิการพื้นฐานที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์และผู้ด้อยโอกาส ดังนั้นภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลปางหมูได้ดำเนินกิจกรรมตามนโยบายของรัฐบาลในการให้บริการสาธารณะด้านการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ด้อยโอกาส รวมถึงกลุ่มสตรี เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการรับลงทะเบียนผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์และผู้ด้อยโอกาส เพื่อรับเงินเบี้ยยังชีพฯ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยความพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๓

ระบบเศรษฐกิจ

การประมง พื้นที่ตำบลปางหมูไม่มีระบบการประมงหรือการประกอบอาชีพประมง

การปศุสัตว์ ในเขตพื้นที่ตำบลปางหมูเกษตรกรหรือผู้ประกอบการอาชีพปศุสัตว์ มีการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เช่น โค กระบือ แพะ สุกร และสัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ ห่าน นก เป็นต้น

การบริการ

การบริการแก่ประชาชนด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีร้านค้าวิสาหกิจชุมชน ศูนย์จัดและจำหน่ายสินค้า แปรรูปประเภทต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการส่งเสริมการค้าภายในและภายนอกชุมชน

การเกษตร

ประชาชนในพื้นที่ตำบลปางหมูส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประกอบด้วย การปลูกข้าว (ข้าวนาปี, ข้าวไร่), ปลูกถั่วเหลือง, กระเทียม, งามและพืชเศรษฐกิจอื่นๆ สร้างรายได้ทั้งการขายพืชผลทางการเกษตรและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจครัวเรือน และเศรษฐกิจชุมชน เป็นต้น

อาชีพ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนไร่	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ต้นทุนเฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขายเฉลี่ย (บาท/ไร่)
ทำนา	๘๒๒	๓,๕๐๐	๔๔๒.๖๓	๒,๙๖๖.๖๗	๖,๖๖๖.๖๗
ทำสวน	๑๔	๑๑๘	-	-	-
ทำไร่	๕๒	๓๐๓	๗๑๑.๒๕	-	-

การประปา

ระบบประปาเพื่อการอุปโภคในเขตพื้นที่ตำบลปางหมู มีระบบประปาที่สามารถใช้ได้เพื่อการอุปโภคภายในครัวเรือน ๒ ประเภท คือ ระบบประปาภูมิภาคและระบบประปาภูเขา โดยปริมาณน้ำประปาไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งมีการขอขยายเขตประปาภูมิภาค เช่น หมู่ที่ ๓ บ้านทุ่งกองมู, หย่อมบ้านห้วยโป่งแซ หมู่ที่ ๘ บ้านไม้แฉะ, หย่อมกุงตึงและกุงเปา หมู่ที่ ๑๑ บ้านขุนกลาง เป็นต้น ส่วนหมู่บ้านที่ใช้ระบบประปาภูเขา ประสบปัญหาด้านแหล่งน้ำไม่เพียงพอ จึงต้องแสวงหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมพร้อมกับส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อให้มีน้ำใช้สอยที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู เป็นองค์กรภาครัฐที่ได้รับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะเพื่อส่งเสริมพัฒนา แก้ไขปัญหาและการตอบสนองต่อความต้องการด้านบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลปางหมุนั้น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ หมู่บ้าน โดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดังนี้

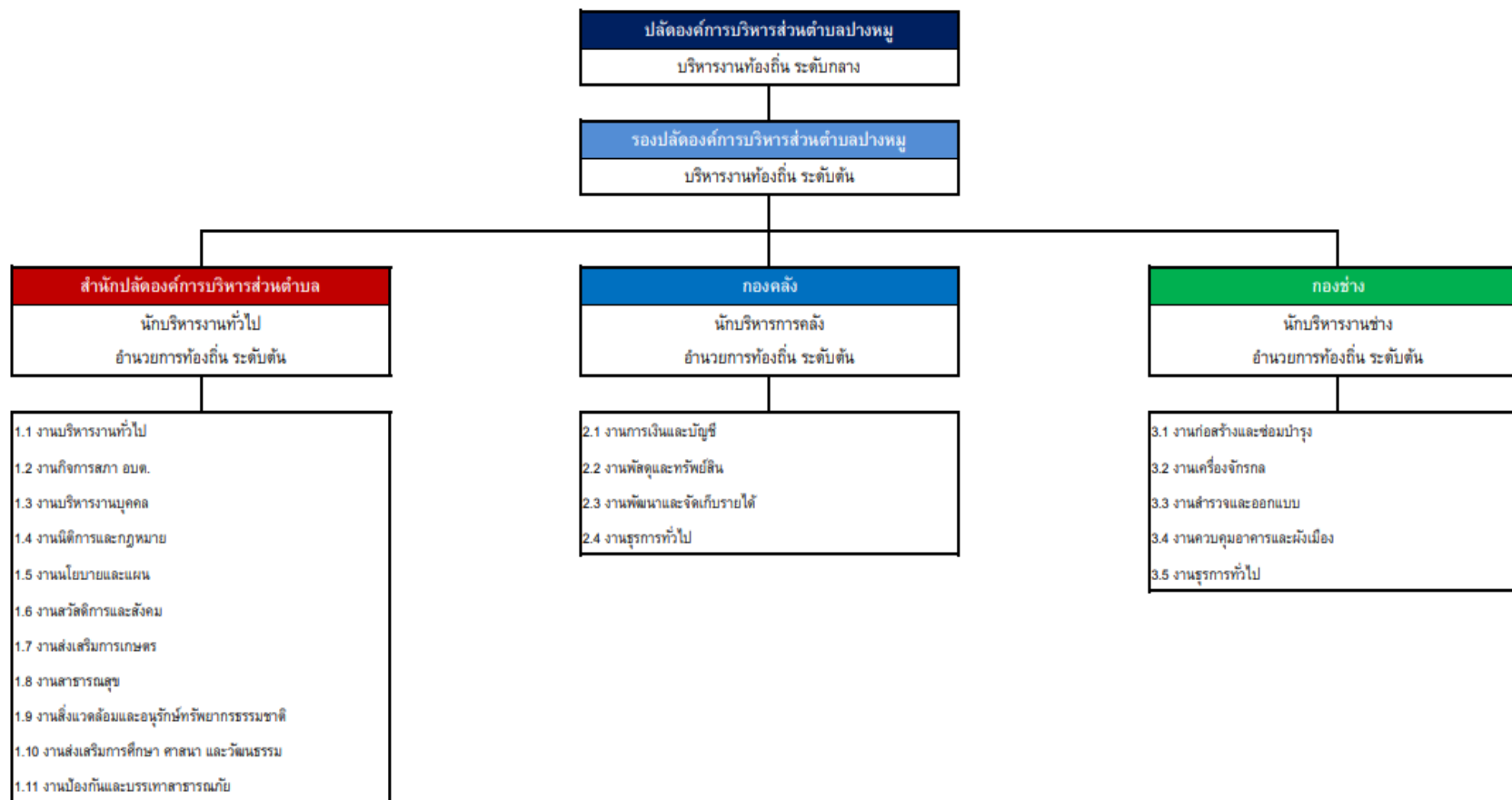
กำนัน / ผู้ใหญ่บ้านในตำบลปางหมู

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ชื่อ - นามสกุล		ตำแหน่ง
1	ปางหมู	นายยงยุทธ	รักเรียน	ผู้ใหญ่บ้าน
2	กุงไม้สัก	นายองอาจ	สิงห์พรหม	ผู้ใหญ่บ้าน
3	ทุ่งกองมู	นายศมน	รัตนชัยทิพยกุล	ผู้ใหญ่บ้าน
4	ในสอย	นายประจักษ์	พิศไหว	ผู้ใหญ่บ้าน
5	บ้านใหม่	นายพงศธร	ศิริรัตน์	ผู้ใหญ่บ้าน
6	สบป่อง	นายถวิล	สุขสานต์	ผู้ใหญ่บ้าน
7	สบสอย	นายพร้อมพงษ์	พันธเลิศ	ผู้ใหญ่บ้าน
8	ไม้แฉะ	นายฉัตรเพชร	วิชา	ผู้ใหญ่บ้าน
9	ไม้สะเป่	นางกนกพร	จรรยาจรกุล	ผู้ใหญ่บ้าน
10	พะโฮ้โฮล	นายสุปรีดา	ไพโรหมรินทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
11	ขุนกลาง	นายชัยวัฒน์	สืบพงศ์เอื้อ	กำนันตำบลปางหมู
12	ชานเมือง	นายสุจิตรา	วิทยาการยุทธกุล	ผู้ใหญ่บ้าน
13	ดอยแสง	นายแซ	ไผ่รักสงบ	ผู้ใหญ่บ้าน

ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมูมีจำนวน 26 คน จาก 13 หมู่บ้าน ปัจจุบันสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปางมุดำรงตำแหน่งตามคำสั่ง คทช. ที่ 1/2557 มีจำนวน 25 คน เสียชีวิต 1 คน ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1	นายพินิจ ไสสว่าง	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู
2	นายประพาส อินธิปวง	รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู
3	นายอำพล อนันท์กุล	เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู
4	นายสวึง ปัญญา	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 1
5	นางนงพงา วงศ์เผือก	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 2
6	นายสมัคร สุขศรี	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 3
7	นายหนุ่ม โสภา	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 3
8	นายชาติรี วิจิตร	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 4
9	นายเริงชัย ชมพู	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 4
10	นายดำรง แก้วกองมา	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 5
11	นายเกียรติศักดิ์ จำเนียร	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 5
12	นายบุญศรี พงษ์ดี	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 6
13	นายอนันต์ คำนวน	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 7
14	นายเอกพงษ์ มั่นคง	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 7
15	พ.ต.สุพรรณ ปัญญามูลวงษา	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 8
16	นางพัทธนันท์ สัตย์มัน	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 8
17	นายวุฒิกร รักไพร	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 9
18	นายโย ศิริเรืองวิทย์	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 9
19	นายจำรัส เกียรติกตัญญู	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 10
20	นายสิงหาพ วิเชอ	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 10
21	นางวลัย มณีนาค	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 11
22	นายบุญมาก เขตต์มาส	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 12
23	นางวิภารัตน์ หมั่นสกุล	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 12
24	นายบรรจง ยอดดอยสูง	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 13
25	นายโป ทรัพย์พยาไท	สมาชิกสภา อบต.ปางหมู หมู่ที่ 13

แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2561 - 2563) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2562

บทที่ ๓

การปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก

ความหมายมาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานการปฏิบัติงานถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่องค์กรจะนำมาใช้ในการบริหารงานบุคคล เพราะทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่างจะได้รับประโยชน์จากการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานขึ้นมาใช้ร่วมกัน ผู้บริหารจะมีเครื่องมือช่วยควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การมอบหมายหน้าที่และการสั่งการสามารถทำได้โดยสะดวกและรวดเร็ว การประเมินผลการปฏิบัติงานมีความยุติธรรมและน่าเชื่อถือเนื่องจากมีทั้งหลักฐานและหลักเกณฑ์ที่ผู้บริหารสามารถชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานยอมรับผลการประเมินได้โดยงานในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน มาตรฐานที่กำหนดไว้ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายที่ทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมายการปฏิบัติงานมีความถูกต้องมากขึ้น เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานมีกรอบหรือแนวทางในการปรับปรุงงานและการพัฒนาศักยภาพ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารองค์กรได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อคุณภาพของการปฏิบัติงานและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) การบริหารงานบุคคลนับเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของการบริหารองค์กร เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้การพัฒนาองค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารบุคคลเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องตัวกับตัวบุคคลในองค์การ นับตั้งแต่การสรรหาบุคคลมาปฏิบัติงาน การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนา การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปจนถึงการให้บุคคลพ้นจากงาน ทั้งนี้เพื่อให้องค์การได้คนดีมีความรู้ความสามารถและความประพฤติดีมาปฏิบัติงาน ซึ่งการที่องค์การจะได้บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวมาปฏิบัติงานนั้น จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือสำคัญคือการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Standard) ขึ้นมาใช้ในการวัดและประเมินคุณสมบัติของบุคคล ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานจะเป็นข้อมูลที่องค์การนำไปใช้ในการพิจารณาการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การโอนย้าย การให้พักงาน และการให้พ้นจากงานโดยทั่วไปแล้ว การที่จะทำให้การประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมและเชื่อถือได้นั้น องค์การมักจะสร้างเครื่องมือประกอบอีกส่วนหนึ่งขึ้นมาใช้ในการพิจารณาประเมินผล ซึ่งหนึ่งในเครื่องมือที่ต้องใช้ก็คือ มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบผลงานระหว่างบุคคลที่ปฏิบัติงานอย่างเดียวกัน โดยองค์การต้องทำการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้เป็นหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนก่อนแล้ว เมื่อดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่องค์การได้กำหนดไว้

มาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับคำว่ามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้ให้ความหมายว่าเป็นผลการปฏิบัติงานในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจหรืออยู่ในระดับที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำได้ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานจะเป็นลักษณะข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ต้องปฏิบัติ โดยจะมีกรอบในการพิจารณา กำหนดมาตรฐานหลาย ๆ ด้าน ด้วยกัน อาทิ ด้านปริมาณ คุณภาพ ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายหรือพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากมาตรฐานของงานบางประเภทจะออกมาในรูปแบบของปริมาณ ในขณะที่บางประเภทอาจออกมาในรูปของคุณภาพองค์การ จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของงานประเภท นั้น ๆ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ส่วนราชการมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงถึงรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของกิจกรรม/กระบวนการต่าง ๆ ของหน่วยงาน

๒. เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์การ/การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน (ตาม PM ๕) ที่มุ่งไปสู่การบริหารคุณภาพทั่วไปทั้งองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานของส่วนราชการได้มาตรฐานเป็นไปตามเป้าหมาย ได้ผลิตผลหรือการบริการที่มีคุณภาพ เสร็จรวดเร็วทันตามกำหนดเวลาดำเนินการ มีการทำงานปลอดภัยเพื่อการบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการ

ประโยชน์ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน

หากจะพิจารณาถึงประโยชน์ต่อองค์การและบุคคลในองค์การจะได้รับจากการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานขึ้นใช้ก็พบว่ามีความเกี่ยวพันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจ การปรับปรุงงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. ด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง การเปรียบเทียบผลงานที่ทำได้กับที่ควรจะเป็นมีความชัดเจน มองเห็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดผลได้มากขึ้น และช่วยให้มีการฝึกฝนตนเองให้เข้าสู่มาตรฐานได้

๒. ด้านการสร้างแรงจูงใจ มาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่ทำให้เราเกิดความมุ่งมั่นไปสู่มาตรฐาน ผู้ปฏิบัติงานที่มีความสามารถจะเกิดความรู้สึกท้าทายผู้ปฏิบัติงานที่มุ่งความสำเร็จจะเกิด ความมานะพยายาม ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความภาคภูมิใจและสนุกกับงาน

๓. ด้านการปรับปรุงงานมาตรฐานการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าผลงานที่มีคุณภาพจะต้องปฏิบัติอย่างไร ช่วยให้ไม่ต้องกำหนดรายละเอียดของงานทุกครั้ง ทำให้มองเห็นแนวทางในการปรับปรุงงาน และพัฒนาความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน และช่วยให้สามารถพิจารณาถึงความคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มผลผลิต

๔. ด้านการควบคุมงานมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือที่ผู้บังคับบัญชาใช้ควบคุม การปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาสามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่และส่งผ่านคำสั่งได้ง่ายขึ้น ช่วยให้สามารถดำเนินงานตามแผนง่ายขึ้นและควบคุมงานได้ดีขึ้น

๕. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ ป้องกันไม่ให้เกิดการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ทำกับมาตรฐานการปฏิบัติงานมีความชัดเจน และช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานยอมรับผลการประเมินได้ดีขึ้น

ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

๑. เลือกรายงานหลักของแต่ละตำแหน่งมาทำการวิเคราะห์โดยดูรายละเอียดจากแบบบรรยายลักษณะงาน (Job Description) ประกอบด้วย

๒. พิจารณาวางเงื่อนไขหรือข้อกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าต้องการผลงานลักษณะใดจากตำแหน่งนั้น ไม่ว่าจะเป็นปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งเงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่ตั้งไว้ต้องไม่ขัดกับนโยบายหลักเกณฑ์หรือระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานหรือองค์การ

๓. ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหน่วยงานทุกหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ เพื่อปรึกษาและหาข้อตกลงร่วมกัน

๔. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

๕. ติดตามดูการปฏิบัติงานแล้วนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

๖. พิจารณาปรับปรุงหรือแก้ไขมาตรฐานที่กำหนดไว้ใหม่ตามความเหมาะสมยิ่งขึ้น เกณฑ์ของมาตรฐานการปฏิบัติงาน เกณฑ์ที่องค์การมักกำหนดเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน ได้แก่ เกณฑ์ด้านปริมาณงานและระยะเวลาที่ปฏิบัติคุณภาพของงาน

ลักษณะการแสดงผลการปฏิบัติงาน ซึ่งกล่าวได้โดยละเอียด ดังนี้

๑. ปริมาณงานและระยะเวลาที่ปฏิบัติเป็นการกำหนดว่างานต้องมีปริมาณเท่าไร และควรจะใช้เวลาปฏิบัติมากน้อยเพียงใดงานจึงจะเสร็จ ดังนั้นงานลักษณะเช่นนี้จะไม่สามารถกำหนดมาตรฐานด้วยปริมาณหรือระยะเวลาที่ปฏิบัติได้

๒. คุณภาพของงาน เป็นการกำหนดว่าผลงานที่ปฏิบัติได้นั้นควรมีคุณภาพดีมากน้อยเพียงใด โดยส่วนใหญ่มักกำหนดว่าคุณภาพของงานจะต้องมีความครบถ้วน ประณีต ถูกต้องเชื่อถือได้ ประหยัดทั้งเวลาและทรัพยากร

๓. ลักษณะการแสดงผลการปฏิบัติงาน งานบางตำแหน่งไม่สามารถกำหนดมาตรฐานด้วยคุณภาพหรือปริมาณ แต่เป็นงานที่ต้องปฏิบัติโดยการใช้บุคลิกหรือลักษณะเฉพาะบางอย่างประกอบ

ดังนั้น การกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่ต้องแสดงออกไว้ในมาตรฐานการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าต้องปฏิบัติอย่างไร เนื่องจากการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ขององค์การและขวัญกำลังใจของเพื่อนร่วมงานอย่างไรก็ตาม เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่งงานต่าง ๆ ในองค์การมีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญบางประการนั่นก็คือ ต้องเป็นมาตรฐานที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถยอมรับได้โดยทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นพ้องต้องกันว่ามาตรฐานมีความเป็นธรรม ผู้ปฏิบัติงานทุกคนสามารถปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ ลักษณะงานที่กำหนดไว้ในมาตรฐานต้องสามารถวัดได้เป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์หรือหน่วยอื่น ๆ ที่สามารถวัดได้มีการบันทึกไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษร และเผยแพร่ให้เป็นที่รับรู้และเข้าใจตรงกัน และสุดท้ายมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ต้องสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงเพราะผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐาน การเปลี่ยนแปลงควรมีสาเหตุเนื่องมาจากการที่หน่วยงานมีวิธีปฏิบัติงานใหม่ หรือนำอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้มาใช้ในการปฏิบัติงาน

โครงสร้างองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุดเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกรรมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลและมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวันโดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหัวหน้างานบริหารภายในองค์การมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอยู่ เช่น

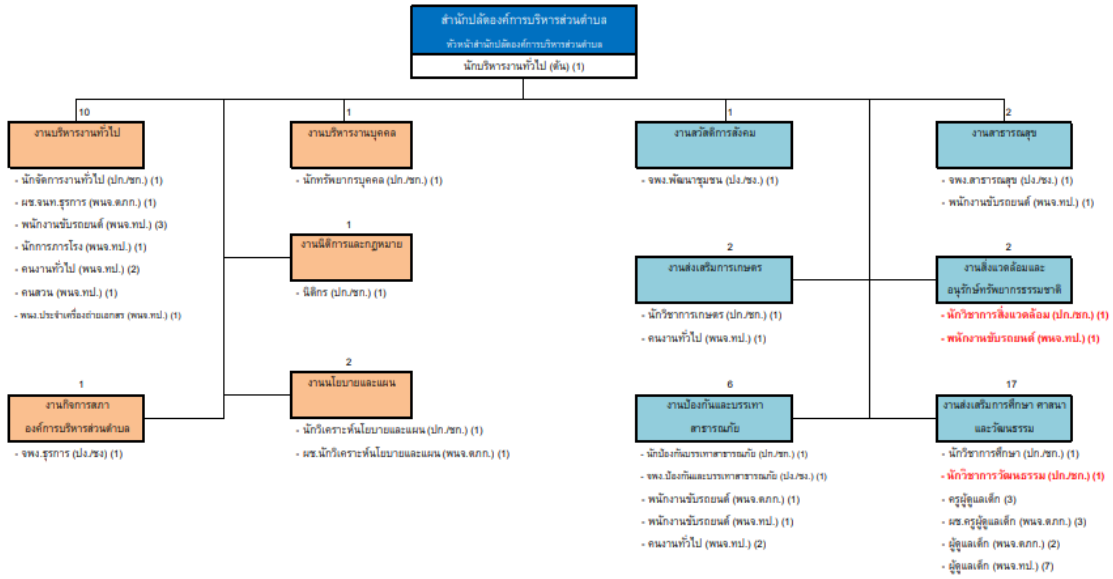
- สำนักปลัด
- กองคลัง
- กองช่าง

๑. สำนักปลัด อบต. มีภารกิจด้านงานบริหารทั่วไป งานกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู งานบริหารงานทั่วไป งานนโยบายและแผน งานกฎหมายและคดี งานสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน งานส่งเสริมอาชีพและพัฒนาสตรี งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานส่งเสริมการเกษตร งานส่งเสริมปศุสัตว์ งานกิจการสภา งานส่งเสริมการท่องเที่ยว งานบุคลากร

๒. กองคลัง มีภารกิจด้านงานการเงิน งานการบัญชี งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ และงานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

๓. กองช่าง มีภารกิจด้านงานก่อสร้าง งานออกแบบและควบคุมอาคาร งานประสานสาธารณสุขปโคก งานผังเมือง

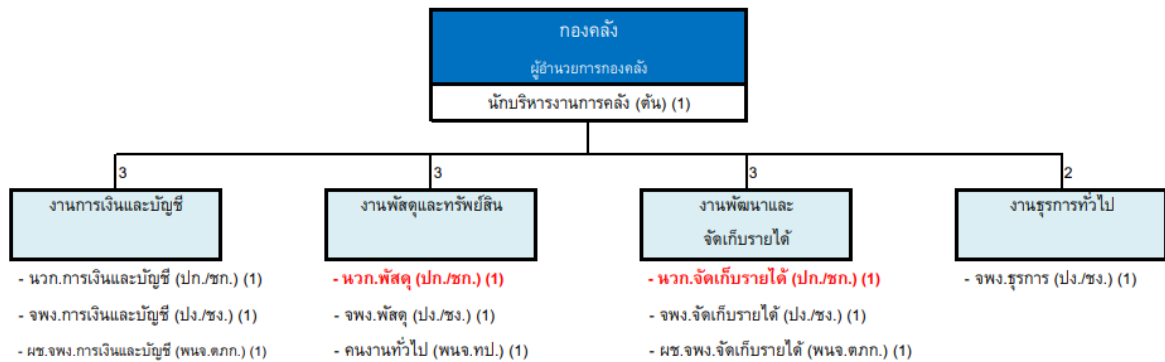
โครงสร้างสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล แก๊ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2562

ระดับ	อำนาจการ ตัน	อำนาจการพิเศษ	อำนาจการ	ปฏิบัติการ	อาวุโส	อำนาจงาน	ปฏิบัติงาน	พ.น.จ.ตามภารกิจ	พ.น.จ.ทั่วไป	ครูผู้ดูแลเด็ก	รวม
จำนวน	1	-	4	5		1	3	8	20	3	48

หมายเหตุ : ตำแหน่งอีกครึ่งหนึ่งคือตำแหน่งที่ปรับปรุงกำหนดตำแหน่งใหม่

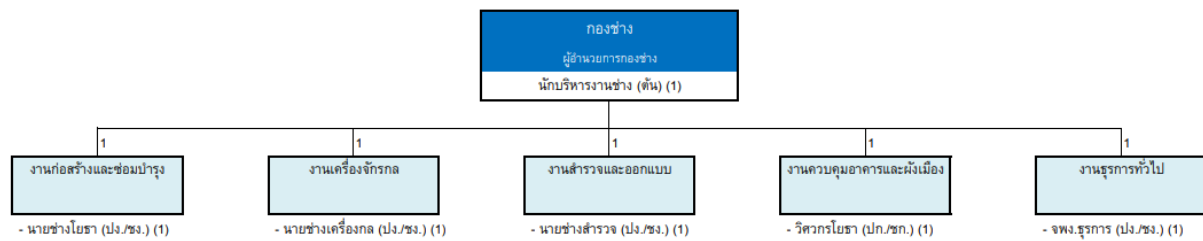
โครงสร้างกองคลัง แก๊ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2562

ระดับ	อำนาจการ ตัน	อำนาจการพิเศษ	อำนาจการ	ปฏิบัติการ	อาวุโส	อำนาจงาน	ปฏิบัติงาน	พ.น.จ.ตามภารกิจ	พ.น.จ.ทั่วไป	รวม
จำนวน	1	-	1	2	-	3	1	2	1	11

หมายเหตุ : ตำแหน่งอีกครึ่งหนึ่งคือตำแหน่งที่ปรับปรุงกำหนดตำแหน่งใหม่

โครงสร้างกองช่าง แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2562

ระดับ	อำนาจการ ดัน	เชี่ยวชาญพิเศษ	ชำนาญการ	ปฏิบัติการ	อาวุโส	ชำนาญงาน	ปฏิบัติงาน	พจน.ตามภารกิจ	พจน.ทั่วไป	รวม
จำนวน	1	-	1	-	-	2	2	-	-	6

บทที่ ๔

ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ใน ภารกิจหลัก

ระบบการป้องกัน/การตรวจสอบเพื่อป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจหลัก

ปัจจุบันรัฐบาลได้มีมาตรการเน้นหนักเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาคราชการและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งปฏิรูประบบบริหารราชการโดยการปรับปรุงคุณภาพข้าราชการในการทำงานโดยเน้นผลงาน การมีคุณภาพ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน สำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการตรวจสอบการทุจริต เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

สำหรับคำว่า "ทุจริต" มีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดนิยามความหมายไว้ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑(๑) "โดยทุจริต" หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔) "ทุจริตต่อหน้าที่" หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมีได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๕ (๒) บัญญัติว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีโทษปลดออกหรือไล่ออก การทุจริตตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนนั้น มีหลักหรือองค์ประกอบที่พึงพิจารณา ๔ ประการ คือ

๑. มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติราชการ ผู้มีหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานที่ราชการหรือนอกสถานที่ราชการก็ได้ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบังคับไว้โดยเฉพาะว่าต้องปฏิบัติในสถานที่ราชการและการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นไม่จำเป็นจะต้องปฏิบัติในวันและเวลาทำงานตามปกติ อาจปฏิบัติในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาราชการก็ได้ การพิจารณาว่ามีหน้าที่ราชการหรือไม่ มีแนวพิจารณาดังนี้

๑.๑ พิจารณาจากกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดหน้าที่ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยระบุว่าผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด

๑.๒ พิจารณาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ที่ ก.พ.จัดทำ

๑.๓ พิจารณาจากคำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชา

๑.๔ พิจารณาจากพฤติณัย ที่สมควรใจเข้าผูกพันตนเอง ยอมรับเป็นหน้าที่ราชการที่ตนต้องรับผิดชอบ เช่น ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องประจำแผนกธุรการของโรงพยาบาลซึ่งไม่มีหน้าที่รับส่งเงินแต่ได้รับฝากเงินจากพยาบาลอนามัยผู้มีหน้าที่รับส่งเงิน และการรับฝากเงินนั้นมิใช่รับฝากเงินฐานะส่วนตัว แต่มีลักษณะเป็นการรับฝากเป็นทางราชการเพื่อนำไปส่งลงบัญชีโดยได้เซ็นรับหลังใบเสร็จรับเงินว่า "ได้รับเงินไปแล้ว" เช่นนี้ ก.พ.วินิจฉัยว่าประจำแผนกผู้นั้นมีหน้าที่ราชการที่ต้องนำเงินส่งลงบัญชี เมื่อไม่นำเงินส่งลงบัญชีและนำเงินไปใช้ส่วนตัวถือเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

๒. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

"ปฏิบัติหน้าที่ราชการ" หมายความว่า ได้มีการกระทำลงไปแล้ว

"ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ" หมายความว่า มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติแต่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติหรือดเว้น ไม่กระทำการตามหน้าที่ การที่ไม่ปฏิบัติหรือดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่นั้นจะเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ราชการก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเป็นการจงใจที่จะไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ โดยปราศจากอำนาจหน้าที่ที่จะอ้างได้ตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับ แต่ถ้าเป็นเรื่องปล่อยปละ ละเว้นก็ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่ราชการที่จะเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการส่วนจะเป็นความผิดฐานใดต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็น เรื่อง ๆ ไป

"มิชอบ" หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติ ของคณะรัฐมนตรีแบบธรรมเนียมของราชการหรือทำนองคลองธรรม

๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้

"ผู้อื่น" หมายถึงใครก็ได้ที่จะได้รับประโยชน์จากการที่ราชการผู้นั้นปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

"ประโยชน์" หมายถึง สิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้ได้รับ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้ ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ เป็นต้น

"มีควรได้" หมายถึง ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับประโยชน์ใด ๆ ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น

๔. โดยมีเจตนาทุจริต การพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่นั้นจะต้อง พิจารณาไปถึงเจตนาของผู้กระทำด้วยว่ามีเจตนาทุจริตหรือมีจิตอันชั่วร้ายคิดเป็นโจร ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมุ่งที่จะให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ซึ่งหากการสอบสวน พิจารณาได้ว่า ข้าราชการผู้อื่นใดกระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ ว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งควรลงโทษเป็น ไล่ออกจาก ราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดไม่เป็นเหตุผลหย่อนโทษ ตามนัยหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร.๐๒๐๕/ว.๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ รวมทั้งอาจจะถูกยึดทรัพย์สินและ ดำเนินคดีอาญา เนื่องจากเป็นความผิดมูลฐาน ตามมาตรา ๓(๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และความผิดอาญาฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวล กฎหมายอาญา ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

หากข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยฐานทุจริตก็จะต้องถูกลงโทษไล่ออกสถานเดียว รวมทั้งอาจจำคุกและยึด ทรัพย์สิน ดังนั้น ข้าราชการทุกคนควรพึงละเว้นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการโดยเห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติเป็น สำคัญ ให้สมกับการเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาการละเว้นการปฏิบัติงานซึ่งเป็นปัญหา ที่ทำให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อพี่น้องประชาชนทั้งทางอ้อมและทางตรง ทำให้ผลประโยชน์ไม่ตกถึงมือ ประชาชนอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่มมีเจตนารมณ์ร่วมกันในการดำเนินงานให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้เพื่อให้องค์กรเป็นหน่วยงานในการปฏิบัติงานตามภารกิจให้เกิดผลตาม เป้าประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

ความสำเร็จหรือล้มเหลวของปฏิบัติงานตามภารกิจใด ๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับการบริหารงาน กล่าวคือ การ บริหารงานที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานตามโครงการมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ในแต่ละ ขั้นตอนของการดำเนินงาน และในทางตรงข้ามแม้ว่าการปฏิบัติงานตามภารกิจนั้น ๆ จะออกแบบไว้ดี มีความ เป็นไปได้ทางเทคนิค งบประมาณ และเงื่อนไขอื่นใดในระดับสูงก็ตามแต่ถ้าการบริหารจัดการไม่ดี การปฏิบัติงาน ตามภารกิจนั้นก็ไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ระเบียบ/ข้อบังคับ ที่บังคับใช้ต่อผู้ที่ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ดังนี้

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

- หมวด ๕ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการและในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้

- หมวด ๖ การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ มาตรา ๓๓ ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะได้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี กำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน

- หมวด ๗ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือติดต่อประสานงานในระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานแต่ละงานและประกาศให้ประชาชนและข้าราชการทราบเป็นการทั่วไป ส่วนราชการใดมิได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานใดและ ก.พ.ร. พิจารณาเห็นว่างานนั้น มีลักษณะที่สามารถกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จได้ หรือส่วนราชการได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จไว้ แต่ ก.พ.ร. เห็นว่าเป็นระยะเวลาที่ล่าช้าเกินสมควร ก.พ.ร. จะกำหนดเวลาแล้วเสร็จให้ส่วนราชการนั้นต้องปฏิบัติก็ได้ มาตรา ๔๒ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกรวดเร็ว ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจออกกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการอื่น มีหน้าที่ตรวจสอบว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศนั้น เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยาก ข้ำซ้อน หรือความล่าช้า ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่นหรือไม่ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมโดยเร็วต่อไป มาตรา ๔๓ การปฏิบัติราชการในเรื่องใด ๆ โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล จึงให้กำหนดเป็นความลับได้เท่าที่จำเป็น

- หมวด ๘ การประเมินผลการปฏิบัติราชการ มาตรา ๔๕ นอกจากการจัดให้มีการประเมินผลตามมาตร ๙ (๓) แล้ว ให้ส่วนราชการจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ความคุ้มค่าในภารกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ ก.พ.ร. กำหนด มาตรา ๔๗ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล ให้ส่วนราชการประเมินโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเฉพาะตัวของข้าราชการผู้นั้นในตำแหน่งที่ปฏิบัติ ประโยชน์และผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัดได้รับจากการปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้น

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู พ.ศ.๒๕๖๒

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่น มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนาจความสะดวกและให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลโดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๙ ประการ ดังนี้

๑) ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ

๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย

- ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู พ.ศ.๒๕๖๒

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตาม หลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๙ ประการ ดังนี้

- ๑) ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- ๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
- ๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม พ.ศ.๒๕๖๒

ข้อ ๓ ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่มทุกคน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลัก ๑๐ ประการดังนี้

- ๑) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ๒) ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- ๓) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ
- ๔) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๕) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๖) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๗) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๘) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

- ๑๐) การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นประพฤติตนเป็นพลเมืองที่ดี ร่วมกัน พัฒนาชุมชนให้

น่าอยู่คู่คุณธรรมและดูแลสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล ว่าด้วยจรรยาข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู ในฐานะเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การดำเนินการด้านการเงิน การคลัง งบประมาณ การพัสดุ การจัดเก็บรายได้ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนวางมาตรฐานการดำเนินงาน จัดการบริการสาธารณะ การศึกษาของท้องถิ่น การบริหารงานบุคคลและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกของข้าราชการให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส และเป็นธรรม จึงสมควรให้มีข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู จึงได้กำหนดข้อบังคับจรรยาข้าราชการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง ให้มีความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม อารมณ์ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของข้าราชการ อันจะทำให้ได้รับการยอมรับเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชนทั่วไปไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ

๑.๑ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

๑.๒ ใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างประหยัด และโปร่งใส เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ

๑.๓ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

๑.๔ รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง และมุ่งมั่น แก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาด

ข้อ ๒ การมีจิตสำนึกมุ่งบริการและให้คำปรึกษา

๒.๑ ให้บริการแก่ส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนอย่างเท่าเทียมกันด้วยความ

เต็มใจ

๒.๒ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และครบถ้วน

ข้อ ๓ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

๓.๑ ปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของงาน เพื่อให้เกิดผลดีและเป็นประโยชน์ต่อ

ส่วนรวม

๓.๒ ขยัน อดทน และมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๓.๓ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสามัคคี มีน้ำใจ เพื่อให้บรรลุภารกิจของหน่วยงาน

๓.๔ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๔ การปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม

๔.๑ ตัดสินใจบนหลักการ ข้อเท็จจริง เหตุผลเพื่อความยุติธรรม

๔.๒ ไม่มีอคติในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๕ การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๕.๑ วางแผนการดำรงชีวิตอย่างมีเป้าหมาย พร้อมทั้งจะเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลง

๕.๒ ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า มีเหตุผล และไม่ฟุ้งเฟ้อเกินฐานะของตนเอง

๕.๓ ปฏิบัติตามหลักศาสนา รู้จักพึ่งตนเองและลด ละ เลิกอบายมุข

ข้อ ๖ การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

๖.๑ ยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวมเหนือผลประโยชน์ส่วนตน

๖.๒ กล้าหาญ และยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

๖.๓ ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนข้าราชการ

ข้อ ๗ ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

๗.๑ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในขอบเขตของกฎหมาย

๗.๒ พร้อมรับการตรวจสอบ และรับผิดชอบต่อผลของการตรวจสอบ

มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู

อนุสนธิสัญญาทางคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ถ.) ได้กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้ประมวลขึ้นจากข้อเสนอแนะของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักการและแนวทางปฏิบัติให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไปใช้ยึดถือปฏิบัติเป็นเครื่องกำกับความประพฤติ ดังนี้

๑. พึงดำรงตนให้ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และมีความรับผิดชอบ
๒. พึงปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบ
๓. พึงให้บริการด้วยความเสมอภาค สะดวก รวดเร็ว มีอัธยาศัยไมตรี โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก
๔. พึงปฏิบัติหน้าที่โดยยึดผลสัมฤทธิ์ของงานอย่างคุ้มค่า
๕. พึงพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ
๖. พึงมีจรรยาบรรณต่อตนเอง
๗. พึงมีจรรยาบรรณต่อหน่วยงาน
๘. พึงมีจรรยาบรรณต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน
๙. พึงมีจรรยาบรรณต่อประชาชนและสังคม

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มุ่งเน้นการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐใน ๓ มิติ คือ มิติการเปิดเผยและการตรวจสอบได้ มิติการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมิติของการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในลักษณะของการจัดเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสาร เอกสาร หลักฐานและระดับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นส่วนที่สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐได้มีการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ อันจะส่งให้การพัฒนากระบวนการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของภาครัฐและประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและมีความสอดคล้องกับนโยบายการบริหารของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการและสื่อสาธารณะอื่นได้อย่างกว้างขวาง ถูกต้อง เป็นธรรม และรวดเร็ว มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐมีความสำคัญ ต่อการบริหารจัดการที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ โดยเป็นกระบวนการที่หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการเพื่อยกระดับมาตรฐานการ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตสามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้จากทุกฝ่ายรวมทั้งการให้ การบริการแก่ประชาชนบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและมีมาตรฐานเป็นหนึ่งเดียวมาตรฐาน และตัวชี้วัดความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐที่กำหนดภายใต้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีประโยชน์ทั้งต่อภาคประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

ประโยชน์ต่อภาคประชาชน

- ๑) ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วในการรับบริการด้านข้อมูล ข่าวสารและกระบวนการทำงานอื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ
- ๒) สามารถรับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่าง ถูกต้องและรวดเร็ว
- ๓) สามารถตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐได้
- ๔) มีความเข้าใจและมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลและสังคม

๕) สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ของ หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะการใช้ช่องทางผ่าน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

ประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ

๑) มีข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่กำหนด ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๒) มีแนวทางในการบริหารจัดการภายในองค์กรที่สอดคล้องกับความโปร่งใสที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการดำเนินการที่สามารถเปิดเผยและตรวจสอบได้ทั้งในเชิงข้อมูลและกระบวนการ

๓) มีหลักเกณฑ์มาตรฐาน ตัวชี้วัด แนวทางการประเมินผลและสามารถใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดดังกล่าวเป็นตัวแบบในการประเมินตนเอง ภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๔) หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส เป็นแบบประเมินเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการตรวจประเมินของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจประเมินตามกฎหมายหรือเพื่อกิจการอื่น

๕) ได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการและสามารถพัฒนาระบบกลไกในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง เป็นธรรมและรวดเร็ว มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย เกณฑ์มาตรฐานมีความครอบคลุมแนวคิด และกระบวนการปฏิบัติงานที่แสดงถึงความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วมของประชาชนและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส

การส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนและกระบวนการบริหารจัดการของภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใสด้าน การบริหารงาน ๕ ประการ ได้แก่

๑. การจัดทำและเผยแพร่โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

๒. การจัดทำวิสัยทัศน์พันธกิจและแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน

๓. การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๔. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๕. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของหน่วยงาน มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน

มาตรฐานความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่สะท้อนให้เห็นถึงการทำหน้าที่โดย ความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีการเลือกปฏิบัติและการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่เป็นธรรมโดยเป็น การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้บริการการเลือกใช้ช่องทางการให้บริการรวมถึงการประเมินความพึงพอใจของประชาชน โดยมี ตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน

๖ ประการ ได้แก่

๑. การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการให้บริการแก่ประชาชน

๒. การให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

๓. การเลือกใช้ช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมกับการให้บริการ

๔. การจัดให้มีช่องทางและกลไกในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนของประชาชน

๕. การประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ

๖. การจัดทำระบบข้อมูลทางสถิติและสรุปผลการให้บริการแก่ประชาชน

ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงเปิดเผย การตรวจสอบได้และการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของภาคประชาชนตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

การประเมินการประเมินความสมบูรณ์ของขั้นตอนและการปฏิบัติงานของหน่วยงานโดยพิจารณาจากระดับความสมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสารและขั้นตอนการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในเชิงคุณภาพที่มีความก้าวหน้าในด้านข้อมูลข่าวสาร หลักฐานและความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพมาตรฐานและประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น

การปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานและประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น โดยมีการวัดค่าของความสมบูรณ์ของกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีมาตรฐานความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการเปิดเผยให้เห็นถึงระบบการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพโดยเป็น การกำหนดหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานการจัดให้มีกลไกการตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกที่มีความเป็นอิสระการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตาม และประเมินผลการทำงานของหน่วยงานภาครัฐโดยมีตัวชี้วัดมาตรฐานความโปร่งใส

ด้านการติดตามและประเมินผล ๕ ประการได้แก่

๑. การจัดทำหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
๒. การจัดให้มีระบบและกลไกการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสม
๓. การจัดให้มีระบบและกลไกการปฏิบัติการเพื่อรองรับการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอก

(External Audit) ที่เป็นอิสระ

๔. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๕. การรายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีมาตรฐานความโปร่งใสด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นมาตรฐานในการเปิดเผยและการส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารของราชการการจัดระบบและช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการพัฒนาศักยภาพของระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารความโปร่งใสและการจัดการความรู้ของหน่วยงานซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

กลไกการตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล วิธีการประเมิน พิจารณาจากการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานที่มีความสอดคล้องกับแผนงาน งบประมาณความรับผิดชอบและระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และพิจารณาผลการปฏิบัติการของหน่วยงานเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

๑. มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคคลและส่วนงานภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนปฏิบัติการประจำปี

๒. มีการปฏิบัติหน้าที่ตามแผนปฏิบัติการประจำปีภายใต้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี

๓. มีการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละส่วนงานภายใน หน่วยงาน โดยพิจารณาจากผลการนำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานไปปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา

หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติของหน่วยงาน หมายถึง การที่บุคลากรและหน่วยงานได้มีการให้บริการแก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติซึ่งเป็นการให้บริการตามแนวทางและระบบที่หลากหลาย เช่น การบริการตามลำดับก่อน-หลัง หรือการให้บริการที่เหมาะสมกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และถูกต้องแก่ประชาชนผู้มารับบริการ

วิธีการประเมิน

จากการให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่หน่วยงานกำหนดไว้ว่ามีหรือไม่มีให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไรและพิจารณาจากความหลากหลายในการให้บริการแก่ประชาชน เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

๑. มีการให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้
๒. มีการให้บริการภายในระยะเวลาที่กำหนด
๓. มีการให้บริการเรียงตามลำดับก่อน - หลัง

การที่หน่วยงานได้มีการกำหนดและดำเนินการเพื่อพัฒนา ระบบการให้คุณให้โทษและการจัดทำกิจกรรม การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในหน่วยงาน โดยเป็นการกำหนดรูปแบบและ เกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาให้โทษแก่บุคลากรที่กระทำความผิดตามกฎหมายระเบียบของราชการและจริยธรรมของ หน่วยงานรวมทั้งการสนับสนุนและให้รางวัลแก่บุคลากรที่มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งนี้เพื่อเป็นการ ส่งเสริมให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสและยุติธรรม วิธีการประเมินพิจารณาจาก การกำหนดและดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการให้ คุณ ให้โทษ และการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรใน หน่วยงาน และพิจารณาจากขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาระบบการ ให้คุณ/ให้โทษแก่บุคลากรในหน่วยงาน

สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในภาพรวม เพื่อให้มีติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรภายในหน่วยงานและเพื่อพัฒนาระบบ การติดตามและประเมินผลของหน่วยงานโดยมีการกำหนด หลักเกณฑ์และตัวชี้วัดที่ สะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพ/ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานรวมทั้งมีการ กำหนดวิธีการประเมินผลตามหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้และมีการเผยแพร่ หลักเกณฑ์ตัวชี้วัดและวิธีการ ประเมินให้บุคลากร/สาธารณชนได้รับทราบ

การจัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลการทำงานของหน่วยงาน เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน

๑. มีการจัดแผนงานกิจกรรม/โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการติดตามและ ประเมินผลการทำงานของหน่วยงาน เช่น การจัดเวทีประชาคม/สาธารณะ

๒. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มาจากภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ติดตามและประเมินผลการทำงานของหน่วยงาน

กำหนดไว้โดยจะต้องมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้เป็นที่รับทราบ โดยทั่วไป วิธีการประเมิน พิจารณาจากการจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามแผน ปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน

๑. พิจารณาจากช่องทางในการเผยแพร่ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน การจัดทำรายงาน ผลการประเมินการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีพร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตาม แผนการปฏิบัติการประจำปี

๒. มีการเผยแพร่ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้เป็นที่รับรู้ของบุคคลทั้ง ภายในและภายนอกหน่วยงานที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน และทางเว็บไซต์ของหน่วยงานหลักฐาน ประกอบการตรวจสอบ/ข้อมูลที่ต้องการ

มาตรการควบคุมการปฏิบัติงาน

การควบคุม หมายถึง กระบวนการที่กระทำให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้ หรือถ้าจะให้ความหมายที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของผู้ควบคุมชัดเจนขึ้นก็หมายถึง การบังคับให้กิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติงานตามแผนปรากฏว่าไม่เป็นไปตามทิศทาง กรอบ หรือข้อกำหนดที่วางไว้ ผู้ควบคุมหรือผู้บริหารจะต้องดำเนินการอย่างหนึ่งจะแก้ไขปรับปรุงให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วแผนก็จะเป็นลู่ทางที่ผิดพลาดที่กำหนดไว้

การควบคุมอาจแบ่งตามลักษณะของสิ่งที่ถูกควบคุมออกเป็น ๕ ประเภทด้วยกัน คือ

๑. การควบคุมผลการปฏิบัติงาน (Product Control) เป็นการควบคุมผลผลิตของโครงการเพื่อจัดการให้โครงการผลิตได้ปริมาณตามที่กำหนดไว้ในแผน เรียกว่า การควบคุมปริมาณ (Quantity Control) และควบคุมให้ผลผลิตที่ได้มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้เรียกว่าการควบคุม คุณภาพ (Quality Control) การควบคุมในข้อนี้รวมถึงการควบคุมเวลาของโครงการด้วย คือการควบคุมให้โครงการสามารถผลิตผลงานได้ปริมาณและคุณภาพตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้

๒. การควบคุมบุคลากร (Personal of Staff Control) เป็นการควบคุมพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโครงการ โดยควบคุมให้ปฏิบัติงานตามวิธีที่กำหนดไว้และให้เป็นไปตามกำหนดการโครงการควบคุมและบำรุงขวัญพนักงาน ความประพฤติ ความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนควบคุมด้านความปลอดภัยของพนักงานด้วย

๓. การควบคุมด้านการเงิน (Financial Control) ได้แก่ การควบคุมการใช้จ่าย (Cost - Control) การควบคุมทางด้านงบประมาณ (Budget Control) ตลอดจนการควบคุมทางด้านบัญชีต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้โครงการเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด และมีเหตุผลเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

๔. การควบคุมทรัพยากรทางกายภาพ (Control of Physical Resources) ได้แก่ การควบคุมการใช้จ่ายทรัพยากรประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารและที่ดินตลอดจนแรงงานในการเป็นปัจจัยนำเข้าของโครงการเพื่อให้เกิดการประหยัดในการใช้ทรัพยากรดังกล่าว

๕. การควบคุมเทคนิควิธีการปฏิบัติงาน (Control of Techniques or Procedure) ได้แก่ การควบคุมกำกับดูแลเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามหลักวิชาที่กำหนดไว้ สำหรับการปฏิบัติงานประเภทนั้น ๆ โดยจะต้องควบคุมทั้งเทคนิควิธีที่มองเห็นและเข้าใจง่าย เช่น โครงการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม การส่งเสริมประชาธิปไตย หรือโครงการพัฒนาชนบท เป็นต้น

ความสำคัญของการติดตามและการควบคุม

ความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของการติดตามและการควบคุมนั้น อาจพิจารณาได้จากประเด็นต่อไปนี้

๑. เพื่อให้แผนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประโยชน์ในข้อนี้จำเป็นว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของการติดตามและการควบคุมโครงการ ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์และเป้าหมายถือเป็นหัวใจสำคัญของโครงการ หากไม่มีการยึดเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นหลักแล้ว เราก็ไม่ทราบว่าจะทำโครงการนี้ไปทำไม เมื่อเป็นเช่นนี้ การติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะช่วยประคับประคองให้โครงการบรรลุสิ่งที่มุ่งหวังดังกล่าวจึงถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารโครงการ

๒. ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ผู้บริหารที่จะต้องควบคุมเวลาและค่าใช้จ่ายของโครงการโดยการเสนอแนะเทคนิควิธีการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพให้ซึ่งจะสามารถลดเวลาและค่าใช้จ่ายของโครงการลงไปได้มาก ทำให้สามารถนำทรัพยากรที่ลดลงไปใช้ประโยชน์กับโครงการอื่น หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ได้

๓. ช่วยกระตุ้น จูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน การติดตามควบคุมนั้นไม่ใช่เป็นการจับผิดเพื่อลงโทษ แต่เป็นการแนะนำช่วยเหลือโดยคำนึงถึงผลสำเร็จของโครงการเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานและ

ผู้ควบคุมงานที่ดีมักจะได้รับการต้อนรับจากผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกกระตือรือร้น เพราะมีพี่เลี้ยงมาช่วยแนะนำ ช่วยเหลืออีกแรงหนึ่ง ขวัญกำลังใจที่จะปฏิบัติงานต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ก็จะมีมากขึ้น

๔. ช่วยป้องกันและลดความเสียหายรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โครงการบางโครงการถ้ามีการควบคุมไม่ดีพอ อาจเป็นสาเหตุให้เกิดความเสียหายใหญ่หลวงได้ และหากพบความเสียหายนั้นแต่ต้นลักษณะของเหตุการณ์ที่เรียกว่า "สายเกินแก้" ก็จะไม่เกิดขึ้น

๕. ทำให้พบปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเนื่องมาจากโครงการนั้น ทั้งนี้ในขณะที่ทำการติดตามและควบคุมนั้น ผู้บริหารจะมองเห็นปัญหานั้นเป็นผลกระทบต่าง ๆ ของโครงการหลายประการ จึงจะสามารถจัดหามาตรการในการป้องกันแก้ไขได้อย่างถูกต้อง เช่น โครงการสร้างถนนเข้าไปในถิ่นทุรกันดาร อาจก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบตัดไม้เถื่อนโดยใช้ถนนสายนั้นเป็นเส้นทางขนส่ง เป็นต้น

๖. ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เห็นเป้าหมายวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของงานได้ชัดเจนขึ้น โดยปกติโครงการต่าง ๆ มักจะกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายไว้อย่างหลวม ๆ หรือใช้คำที่ค่อนข้างจะเป็นนามธรรมสูง เช่น คำว่าพัฒนา ขยาย ปรับปรุง กระตุ้น ยกระดับ ฯลฯ ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือแม้กระทั่งผู้บริหารมองไม่เห็นเป้าหมายได้ชัดเจน ไม่อาจปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ถูกต้องได้ เมื่อมีการติดตามและควบคุมโครงการจะต้องมีการทำให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายรวมทั้งมาตรฐานต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น เพื่อจะได้สามารถเปรียบเทียบและทำการควบคุมได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การติดตามและการควบคุมเป็นเครื่องมือสำคัญของกระบวนการบริหารและกระบวนการวางแผน ทำให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบายที่กำหนดไว้การติดตามและการควบคุมนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน มักจะใช้ควบคู่กันไม่ได้มีการแยกกันอย่างอิสระ กล่าวคือเมื่อมีการติดตามดูผลการดำเนินงานว่าเป็นอย่างไรแล้ว ก็ต้องมีการควบคุมเพื่อปรับปรุงปฏิบัติงานดังกล่าวให้ไปสู่ทิศทางที่ต้องการ และในทางกลับกันใครหรือหน่วยงานใดก็ตามที่จะทำหน้าที่ควบคุมก็ต้องมีการติดตามก่อนเสมอ มิฉะนั้นก็ไม่สามารถควบคุมอะไรได้
